

Zastoupení Královéhradeckého a Jihočeského kraje v Bruselu

Závěrečná seminární práce na téma

Brexit

Autor práce: Patrick Zamlar
Vedoucí práce: Mgr. René Příhoda
V Bruselu dne 20. 10. 2016

OBSAH

Úvod.....	1
1. Události předcházející brexitu.....	2
1.1 Slib o vypsání referenda.....	2
1.2 Představitelé brexitu.....	3
1.3 Důvody, proč hlasovat za odchod Velké Británie z EU.....	3
2. Referendum o odchodu z Evropské unie.....	5
2.1 Průběh a výsledky hlasování.....	5
2.2 Ohlasy na výsledek referenda.....	6
2.3 Dopady referenda.....	7
3. Budoucí vývoj Velké Británie.....	9
3.1 Další směřování britské politiky na domácí scéně.....	9
3.2 Další směřování britské politiky v zahraničních vztazích.....	10
3.3 Další směřování britské politiky ve vztahu k EU.....	10
3.4 Další směřování finančního sektoru.....	12
Závěr.....	13
Prameny a literatura.....	14

Úvod

Cílem seminární práce je analýza důvodů a příčin, které vedly k referendu o odchodu Velké Británie z Evropské unie, tzv. brexitu.

V seminární práci představím průběh celého procesu vystoupení Velké Británie z Evropské unie a také události, které mu předcházely.

Tato seminární práce se pokusí zodpovědět několik otázek. Jaké byly důvody, proč voliči ve Velké Británii hlasovali ve prospěch brexitu? Jaký dopad mělo referendum na domácí i zahraniční politickou scénu? Jaké bude další směřování britské politiky na domácí scéně, v zahraničních vztazích a ve vztahu s EU?

Seminární práce se také zaměří na ohlasy po zveřejnění oficiálních výsledků referenda, kdy vyšlo najevo, že bude zahájen proces vystoupení Velké Británie z Evropské unie.

V seminární práci bude vedena diskuze nad tím, jaký může být budoucí vývoj země po brexitu. Hlavní otázkou je, jakým směrem se dál bude ubírat do současné doby velice úspěšně se rozvíjející bankovní sektor v Londýně, kde má své sídlo mnoho mezinárodních společností.

1. Události předcházející brexitu

1.1 Slib o vypsání referenda

Referendum o členství Velké Británie v Evropské unii, také známé jako brexit, se konalo 23. června 2016 ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska (dále jen Velká Británie) a v Gibraltaru.

Nadpoloviční většinou 17,411 miliónu hlasů (51,9 %) se voliči vyjádřili pro brexit, tedy opuštění unie. Odpůrci britského členství v Evropské unii (dále jen EU) zvítězili ve 308 z 382 volebních obvodů. O odchodu rozhodli voliči po 43 letech členství země v Evropském společenství¹.

Uspořádání referenda bylo před parlamentními volbami v roce 2015 jedním z předvolebních slibů posléze vítězné Konzervativní strany vedené Davidem Cameronem. Ten sám podporoval setrvání v Evropské unii, na čemž se shodl i se svými hlavními rivaly, Liberálně demokratickou stranou a Labouristickou stranou. Proti setrvání v EU byly zejména Strana nezávislosti Spojeného království, jejímž předsedou byl bývalý poslanec Evropského parlamentu Nigel Farage, Demokratická unionistická strana a také dnes již bývalý londýnský starosta a člen Konzervativní strany Boris Johnson.

Aby lidé měli možnost se referenda zúčastnit, tak museli mj. podstoupit povinnou registraci. Takto registrovaných bylo více než 46,5 miliónu lidí, z nichž se 33,5 miliónu dostavilo k volbám.

Jednalo se v podstatě o druhé britské referendum v otázce odchodu z evropských struktur, jelikož v roce 1975, kdy byla Velká Británie již dva roky členem Evropského hospodářského společenství (dále jen EHS), se konalo referendum o členství země v tomto společenství. V něm však Velká Británie nadále zůstala díky 67 % hlasujících, kteří se vyjádřili pro setrvání².

---

¹ BBC. 2016. *EU referendum: The result in maps and charts.* (<http://www.bbc.com/news/uk-politics-36616028>, 24.6.2016)

² BBC. 1975. 1975: UK embraces Europe in referendum. (http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/june/6/newsid_2499000/2499297.stm, 6.6.1975)

1.2 Představitelé brexitu

Nigel Farage (celým jménem Nigel Paul Farage) je britský politik, který byl v době před referendem předsedou Strany nezávislosti Spojeného království (UKIP). Jako lídr UKIP byl hlavní tváří kampaně za odchod Británie z EU. Dříve byl také poslancem Evropského parlamentu a prezentoval se značně euroskeptickými názory, což korespondovalo s jeho funkcí předsedy euroskeptické frakce Nezávislost a demokracie (byl jejím předsedou do roku 2009), poté vedl nástupnickou frakci Evropa svobody a přímé demokracie společně s Francescem Speronim.

Dalším významným představitelem hnutí za odchod z EU, konzervativní politik Boris Johnson, je od 13. července 2016 britským ministrem zahraničí a v době před referendem byl od roku 2008 londýnským starostou³.

1.3 Důvody, proč hlasovat za odchod Velké Británie z EU

Důvodů, proč lidé hlasovali pro možnost odchodu, bylo mnoho a v této části seminární práce je budou analyzovat.

Kampaň „Volte Odchod“ (v originále „Vote Leave“) prezentovala více populární názory a primárně se soustředila na samostatnost Velké Británie v záležitostech o rozhodování v oblasti chodu státu a problematiku migrace. Kampaň „Volte Setrvání“ (v originále „Vote Remain“) se soustředila na ekonomické aspekty odchodu z EU a snažila se poukázat na to, že odchod z EU by Velkou Británii znatelně finančně oslabil.

Avšak volba témat, která během svých kampaní zastánci jedné či druhé strany zdůrazňovali, se ukázala být klíčovou. Průzkumná data Ipsos MORI se zaměřila na to, která témata Britové považovali za důležitá, a výsledek ukázal, že čím víc se hlasování blížilo, tím více lidí odpovědělo, že migrace (48 %) a téma vlády EU (32 %) jsou důležitějšími faktory, než ty ekonomické (27 %). Migrace tedy byla podle Britů nejčastěji zmiňovaným důvodem k odchodu⁴.

---

³ BBC. 2016. *Boris Johnson made foreign secretary by Theresa May.* (<http://www.bbc.com/news/uk-politics-36789972>, 13.7.2016)

⁴ Ipsos MORI. 2016. *Concern about immigration rises as EU vote approaches.* (<https://www.ipsos-mori.com/researchpublications/researcharchive/3748/Concern-about-immigration-rises-as-EU-vote-approaches.aspx>, 23.6.2016)

V den referenda průzkumný tým Lorda Ashcrofta analyzoval 12 369 odevzdaných hlasů, které ukázaly, že skoro polovina (49 %) korespondentů, kteří již hlasovali, odpověděli, že největší důvod, proč chtěli opustit EU, byl ten, že „rozhodnutí ohledně Velké Británie by měla být rozhodována v zemi, a ne nadřazenou celoevropskou autoritou“.

Dále průzkum ukázal, že celá třetina (33 % odevzdaných hlasů) uvedla, že hlavní důvod k odchodu je „nabídnutí lepší šance Velké Británii, aby znovuzískala kontrolu nad imigrací a vlastními hranicemi“⁵.

Dalším faktorem byl věk voličů, který způsobil rozdílné volební vzorce mezi mladými a staršími. Podle Opinia, volební účast lidí ve věku 18 – 24 let dosahovala výše 64 %, zatímco účast lidí ve věku 65 a více let dosahovala 90 %. Starší volili pro odchod, mladší pro setrvání⁶.

Samozřejmě, ve Velké Británii je dlouhou dobu zakořeněn viditelný euroskepticismus, který je v Británii viditelný již několik desetiletí. Podle průzkumů Eurobarometru se ukázalo, že občané Velké Británie se cítili být Evropany nejméně ze všech zemí EU⁷.

V neposlední řadě, dalším důležitým prvkem byla populistická a lživá hesla v kampani pro odchod, jako např. slogan „Posíláme EU 50 milionů liber každý den. Pojd'me je místo toho utratit v NHS (Národní zdravotní služba)“, což se po referendu ukázalo jako lež a sám Farage v jednom z rozhovorů po referendu přiznal, že tento slogan byl zavádějící⁸.

Kampan za odchod tvrdila, že denní příspěvek Velké Británie do EU je 55 milionů liber. Státní pokladna však vydala prohlášení, podle které je týdenní příspěvek 35 milionů liber. Kampan za odchod však pracovala s částkou před započtením „slevy“, kterou s EU vyjednala už Margaret Thatcherová v 80. letech⁹.

Hesla v kampani za odchod tak zkrátka byla mediálně a marketingově silnější a pro voliče lákavější. Dalo by se říci, že tato hesla poskytovala snadné odpovědi na složité otázky.

---

⁵ Ashcroft, Lord. 2016. How the United Kingdom voted on Thursday... and why. *lordashcrofthpolls*. (<http://lordashcrofthpolls.com/2016/06/how-the-united-kingdom-voted-and-why/>, 24.6.2016)

⁶ Helm, Toby. 2016. EU referendum: youth turnout almost twice as high as first thought. *The Guardian*. (<https://www.theguardian.com/politics/2016/jul/09/young-people-referendum-turnout-brexit-twice-as-high>, 10.7.2016)

⁷ whatukthinks. 2016. *Britain feels less European than anywhere else in the EU*. (<http://whatukthinks.org/eu/media-centre/britain-feels-less-european-than-anywhere-else-in-the-eu/>)

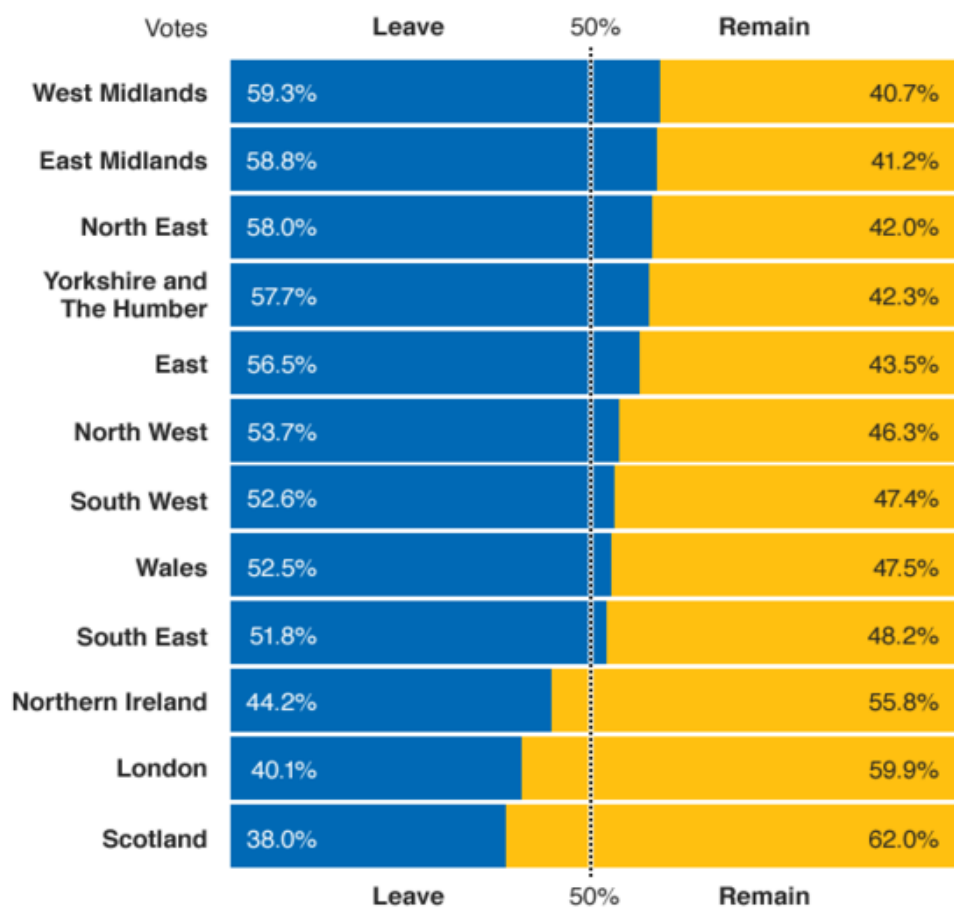
⁸ McCann, Kate. 2016. Nigel Farage: £350 million pledge to fund the NHS was 'a mistake'. *The Telegraph*. (<http://www.telegraph.co.uk/news/2016/06/24/nigel-farage-350-million-pledge-to-fund-the-nhs-was-a-mistake/>, 24.6.2016)

⁹ Kirkup, James. 2016. EU Facts: how much does Britain pay to the EU budget? *The Telegraph*. (<http://www.telegraph.co.uk/news/newstopics/eureferendum/12176663/EU-Facts-how-much-does-Britain-pay-to-the-EU-budget.html>, 29.2.2016)

2. Referendum o odchodu z Evropské unie

2.1 Průběh a výsledky hlasování

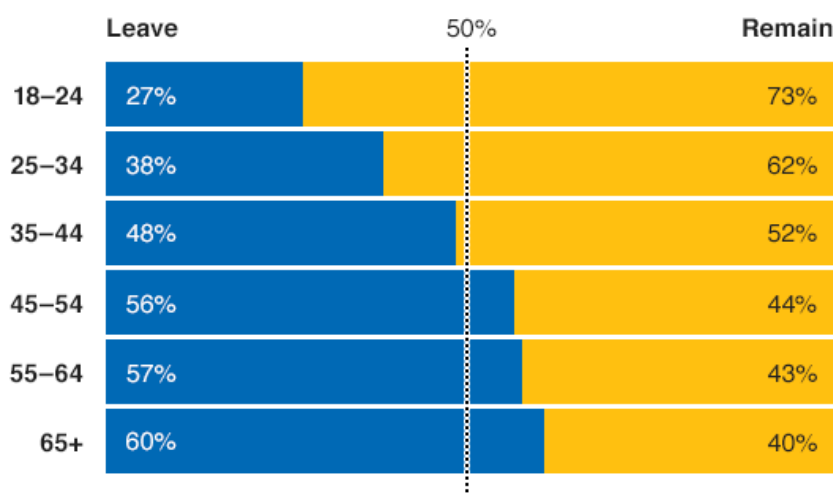
How Leave won the referendum

BBC

graf. č.1 zdroj: BBC

How different age groups voted

Source: Lord Ashcroft Polls

BBC

graf č.2 zdroj: BBC

Z výše dostupných grafů lze vyčíst, že ve Skotsku a Severním Irsku se hlasující vyjádřili jasně pro možnost setrvání. Ta vyhrála i v Londýně, jako v jediném anglickém regionu. Ve zbylých regionech Anglie a ve Walesu vyhrála možnost odchodu. Dále lze vidět přímá úměra mezi věkem a volbou v hlasování. Čím vyššího věku byli voliči, tím více hlasovali pro odchod z EU.

2.2 Ohlasy na výsledek referenda

Referendum bylo kritizováno za to, že neumožnilo volit lidem mladším 18 let. Na rozdíl od referenda o Skotskou nezávislost v roce 2014, možnost mít volební hlas nebyla rozšířena na občany ve věku 16 a 17 let. Kritici zdůrazňovali, že tito lidé budou muset žít s rozhodnutím déle, než ti, co měli hlasovací právo. Také řekli, že nerozšíření hlasovacího práva je v tomto případě zločinem proti demokracii¹⁰.

¹⁰ Forster, Katie a Worley, Will. 2016. Brexit: Young people gather at Parliament in protest at not being given EU referendum vote. *The Independent*. (<http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/brexit-eu-referendum-latest-protest-young-people-parliament-vote-a7101701.html>, 24.6.2016)

Poté, co byly ohlášeny výsledky referenda, irské ministerstvo zahraničních věcí 24. června vyhlásilo, že počet žadatelů z Velké Británie o irský pas se rapidně zvýšil¹¹. Nárůst hlásily i další země jako Belgie či Francie.

Mnoho čelních představitelů z řad Evropské unie, či zemí, jako např. USA, se po oznámení výsledků, které všechny šokovaly, vyjádřilo ve smyslu, že je to velká rána pro demokracii a evropskou integraci.

Ihned po výsledku referenda také začaly eskalovat útoky z nesnášenlivosti, zejména na polské menšiny. 24. června 2016 se terčem vandalů stala polská škola v Cambridgeshire, kde byly vyvěšeny plakáty s rasistickými výroky „ Už dost polské havěti“, vyzívající Poláky, aby Velkou Británii opustili¹². 26. června, londýnská kancelář Polské sociální a kulturní asociace byla poškozena rasistickými grafity¹³. Toto byly jen některé z mnoha incidentů, které se během prvních dní po referendu rozšířily po celé zemi.

Dále byla v podstatě okamžitě po zveřejnění výsledků přednesena žádost o vypsání nového referenda, které by bylo zabezpečeno tím, že výsledek by musel mít většinu 60 % hlasů a volební účast by musela být alespoň 75 %. Petice nasbírala mnoho podpisů, avšak návrh parlamentem neprošel. Petice byla zamítnuta i vládou a nová premiérka Mayová jasně prohlásila, že brexit znamená brexit, veřejnost dala jasně najevo svůj verdikt a k druhému referendu tak nedojde¹⁴.

2.3 Dopady referenda

Výsledek hlasování o brexitu předznamenal nový mezník v globálním vládnutí, jelikož se mnohem více začali drát do popředí politici s populistickou rétorikou, resp. politici, jdoucí svými kampaněmi proti dosavadnímu zavedenému establishmentu, který má čím dál tím větší problémy uhájit své pozice (viz. vítězství Donalda Trumpa v prezidentských volbách v USA).

---

¹¹ ABC. 2016. *Brexit: Britain's EU vote sparks surge in Irish passport applications, officials say.* (<http://www.abc.net.au/news/2016-06-28/brexit-vote-sparks-surge-in-irish-passport-applications/7548710>, 28.6.2016)

¹² Micklethwaite, Jamie. 2016. Police probe 'racist signs distributed after Brexit vote in EU referendum'. *London Evening Standard.* (<http://www.standard.co.uk/news/crime/police-probe-racist-signs-distributed-after-brexit-vote-in-eu-referendum-a3281021.html>, 26.6.2016)

¹³ Micklethwaite, Jamie. 2016. Police probe racist graffiti smeared on Polish centre after Brexit vote. *London Evening Standard.* (<http://www.standard.co.uk/news/london/police-probe-racist-graffiti-smeared-on-polish-centre-after-brexit-vote-a3281081.html>, 26.6.2016)

¹⁴ Independent Staff. 2016. Theresa May's Tory leadership launch statement: full text. *The Independent.* (<http://www.independent.co.uk/news/uk/politics/theresa-mays-tory-leadership-launch-statement-full-text-a7111026.html>, 30.6.2016)

Právě Donald Trump vyjádřil svoji spokojenost s výsledkem referenda, a ze zahraničních politiků vymezujících se vůči současnému politickému směru nebyl jediný. Zařadil se mezi ně i bývalý český prezident Václav Klaus, který Brity pochválil „za třetí záchranu Evropy¹⁵“.

Zásadní teď bude vyřešit směr nejen domácí a zahraniční politiky, ale také vývoj finančního sektoru, zda bude následovat tzv. „tvrdý“ nebo „měkký“ brexit a jak dlouho také bude dané vystoupení ze struktur EU (pokud k němu nakonec vůbec dojde) trvat. Výsledek referenda totiž neznamená okamžité automatické ukončení členství, referendum dokonce ani není právně závazné, ovšem očekává se, že politici budou výsledek referenda ve Velké Británii respektovat a naplní tak vůli lidu, který v něm vyjádřil svůj názor.

David Cameron po oznámení výsledku referenda odstoupil ze své funkce a vyjednávání podmínek odchodu tak přešlo na nově zvolenou premiérku Theresu Mayovou.

Formálně proces vystoupení Velké Británie z Evropské unie musí zahájit britská vláda se souhlasem parlamentu, o čemž rozhodl Vrchní soud v Londýně¹⁶ a je tak možné, že k brexitu nakonec vůbec nedojde. Pokud se vláda rozhodne pro aktivaci článku 50 novelizované Smlouvy o Evropské unii, parlament musí toto rozhodnutí schválit a pak lze celý proces oficiálně zahájit (pokud neuspěje odvolání vlády k Nejvyššímu soudu, který by měl vyřknout své rozhodnutí do poloviny prosince). Premiérka Theresa Mayová tedy zatím nemůže, i kdyby měla souhlas vlády, sama aktivovat článek 50, pokud jí toto rozhodnutí neschválí také parlament.

Po schválení Lisabonské smlouvy je v legislativě EU zakotvena možnost, že ji některý člen může opustit. Podle článku 50 novelizované Smlouvy o Evropské unii členský stát, který se rozhodne z EU vystoupit, musí o svém rozhodnutí uvědomit Evropskou radu a poté po dvou letech přestane být členem EU, v případě, že se obě strany nedohodnou na jiném termínu. Dva roky, během kterých by měl oficiálně proces vystoupení proběhnout, mají sloužit především k smluvní úpravě vzájemných vztahů EU a země, která jí opustí¹⁷.

---

¹⁵ iDNES. 2016. *Euroskeptici chtějí Czexit. Klaus chválí Brity za třetí záchranu Evropy.* (http://zpravy.idnes.cz/euroskeptici-chteji-czexit-klaus-chvali-brity-za-treti-zachranu-evropy-1av-/domaci.aspx?c=A160624_075723_domaci_kop, 24.6.2016)

¹⁶Bowcott, Owen a Elgot, Jessica. 2016. Brexit plans in disarray as high court rules parliament must have its say. *The Guardian*. (<https://www.theguardian.com/politics/2016/nov/03/parliament-must-trigger-brexit-high-court-rules>, 3.11.2016)

¹⁷ Foster, Alice. 2016. Brexit: How long will we be shackled to the EU after we voted to leave months ago? *Daily Express*. (<http://www.express.co.uk/news/politics/682376/Brexit-how-long-take-Britain-to-leave-EU-referendum-2016-vote-talks-negotiations>, 3.11.2016)

A právě vyjednávání podmínek odchodu bude nejtěžší záležitostí, jelikož Velká Británie si samozřejmě bude chtít i přes potencionální nečlenství v EU zachovat přístup na jednotný evropský trh, popř. volný pohyb svých občanů. Přístup na jednotný trh a volný pohyb občanů jsou totiž velkými benefity, které členství v EU nabízí a výrazně podporují ekonomickou prosperitu země. Je však otázkou, zda Velká Británie jako protihodnotu nabídne to, že občané EU budou moci bez dalších povolení cestovat do Velká Británie jako doposud.

3. Budoucí vývoj Velké Británie

3.1 Další směřování britské politiky na domácí scéně

V reakci na výsledek referenda se událo mnoho změn na domácí politické scéně.

Premiér David Cameron z Konzervativní strany po referendu odstoupil z funkce premiéra a jeho nástupkyní se stala Theresa Mayová¹⁸.

Boris Johnson, který byl jednou hlavních postav hnutí za odchod, odmítl nominaci na premiéra¹⁹.

Lídr Labouristické strany Jeremy Corbyn čelil tvrdé kritice svých spolustraníků, kteří podporovali zachování členství v EU, za špatně vedenou kampaň. Někteří tvrdili, že kampaň za setrvání v EU dokonce Corbyn sabotoval. Spolustraníci se od té doby snaží Corbyna odvolat, avšak zatím bez úspěchu²⁰.

4. července 2016 Nigel Farage odstoupil jako předseda UKIP, když prohlásil, že dosáhl svých politických ambicí, vzhledem k výsledkům referenda. Po jeho rezignaci se prozatímní předsedkyní strany stala Diane Jamesová (která však nečekaně odstoupila již po 18 dnech ve funkci, údajně se svojí novou rolí nebyla spokojena)²¹.

Skotská premiérka Nicola Sturgeonová prohlásila, že je jasné, že občané Skotska vidí jejich budoucnost v EU, a že Skotsko ukázalo, že chce v EU i nadále zůstat.

---

¹⁸ McKenzie, Sheena a McLaughlin, Elliott C. 2016. Theresa May becomes new British Prime Minister. *CNN*. (<http://edition.cnn.com/2016/07/13/europe/theresa-may-david-cameron-british-prime-minister/>, 14.7.2016)

¹⁹ Hume, Tim. 2016. Leading Brexit campaigner Boris Johnson says he won't run for prime minister. *CNN*. (<http://edition.cnn.com/2016/06/30/europe/uk-conservative-pm-candidates/>, 2.7.2016)

²⁰ Millar, Joey. 2016. Corbyn accused of Remain campaign SABOTAGE in leaked emails. *Daily Express*. (<http://www.express.co.uk/news/uk/683736/jeremy-corbyn-coup-labour-eu-referendum-brexit-sabotage>, 27.6.2016)

²¹ Mason, Rowena. 2016. Diane James quits Ukip, saying relations soured after she quit as leader. *The Guardian*. (<https://www.theguardian.com/politics/2016/nov/21/diane-james-quits-ukip>, 21.11.2016)

Skotská vláda tak oznámila, že je velmi pravděpodobné druhé referendum o skotské nezávislosti, jelikož v této otázce může být výsledek referenda významným faktorem, který může zvrátit dříve neúspěšné separatistické tendence²².

V reakci na slabé proevropské hnutí v době před referendem se Liberální demokraté s dalšími stranami snaží o vytvoření nového středo-levicového politického hnutí.

3.2 Další směřování britské politiky v zahraničních vztazích

Vzhledem k tomu, že nově zvolená premiérka Theresa Mayová je neústupná žena s poměrně razantní rétorikou, je u mnoha politiků respektována. Nechala se slyšet, že i když sama pro brexit nehlasovala, hodlá respektovat výsledek hlasování lidu a brexit spustit²³.

V té době americký prezidentský kandidát Donald Trump, řekl, že se těší na spolupráci s Velkou Británií a její rozhodnutí opustit EU vítá²⁴.

V záležitosti vztahů s Českou republikou se britský ministr zahraničí Boris Johnson při jednání s českým ministrem zahraničních věcí Lubomírem Zaorálkem nechal slyšet, že si přítomnosti Čechů, ale i ostatních národností v jeho zemi váží a jejich práva zůstanou i nadále chráněna²⁵.

3.3 Další směřování britské politiky ve vztahu k EU

Vzhledem k tomu, že Velká Británie nemá psanou ústavu, neexistoval precedent, kterým by byla premiérka Mayová vázána, a proto rozhodla, že vystoupení by měla vykonat vláda, jelikož občané se v hlasování vyjádřili pro odchod. V podstatě se tak rozhodla obejít parlament, u nějž si není jista jeho většinovou podporou. Neměla tak jistotu, že by dal parlament svolení k aktivaci článku 50 i přes výsledek referenda.

---

²² BBC. 2016. *Brexit: Nicola Sturgeon says second Scottish independence vote 'highly likely'*. (<http://www.bbc.com/news/uk-scotland-scotland-politics-36621030>, 24.6.2016)

²³ Hunt, Alex a Wheeler, Brian. 2016. *Brexit: All you need to know about the UK leaving the EU*. BBC. (<http://www.bbc.com/news/uk-politics-32810887>, 24.11.2016)

²⁴ Ritman, Alex. 2016. *Donald Trump Says Brexit Is a "Great Thing" as He Arrives in Scotland*. *The Hollywood Reporter*. (<http://www.hollywoodreporter.com/news/donald-trump-says-brexit-is-906078>, 24.6.2016)

²⁵ Prague Monitor. 2016. *Johnson: UK government will keep protecting EU citizens*. (<http://praguemonitor.com/2016/11/14/johnson-uk-government-will-keep-protecting-eu-citizens>, 14.11.2016)

Vrchní soud však rozhodl, že bez souhlasu parlamentu Mayová nemůže aktivovat článek 50 a tím je její vyjednávací pozice velmi omezená²⁶.

V současné době tak není vůbec jisté, zda parlament brexit vůbec schválí (jelikož referendum mělo oficiálně pouze poradní podobu) a pokud ho potvrdí, může posunout aktivaci článku 50 na pozdější datum, než předpokládané dva roky. V rámci vztahů k EU by mohlo dojít k přístřeší, jelikož většina představitelů EU se po výsledku referenda nechala slyšet, že k odchodu by mělo dojít co nejdříve²⁷.

Co se samotného odchodu týká, otázkou samozřejmě zůstává, jaké vztahy budou po referendu nadále panovat mezi Velkou Británií a EU. To do značné míry ovlivní fakt, zda bude mít brexit podobu „tvrdého“, či „měkkého“ vystoupení. V prvním případě by Velká Británie zpřetrhala veškeré smluvní vazby na EU, zatímco v tom druhém by sice formálně přestala být jejím členem, ale zachovala by si přístup na společný trh a zůstala by vázána evropskými smlouvami (kterými, to bude předmětem dalšího potenciálního vyjednávání).

V současné době je tak nemožné odhadnout, jak se budou vztahy s EU vyvíjet, ale rozhodující vliv na to bude mít, jakým stylem se Velká Británie k odchodu rozhodne.

Příklady zemí z minulosti, které z evropských struktur odešly, jsou Grónsko a Alžírsko, které byly (Grónsko stále je) pod správou Dánska, resp. Francie. Grónsko odešlo na základě hlasování o odchodu z předchůdce EU, EHS, a Alžírsko se oddělilo v momentě, kdy získalo v roce 1962 nezávislost na Francii.

Záleží čistě na daném státu, kdy článek 50 aktivuje a nikdo ho k tomu nemůže donutit. Ale zároveň v článku 50 není nic, co by zavazovalo EU, aby začala s danou zemí vyjednávat, dokud nebude učiněno oficiální prohlášení o odchodu. Formálně tak tento akt musí vykonat britská vláda (v současné době potřebuje podle rozhodnutí Vrchního soudu i souhlas parlamentu, jak již bylo několikrát zmíněno výše) a Evropská rada.

---

²⁶ Castle, Stephen a Erlanger, Steven. 2016. 'Brexit' Will Require a Vote in Parliament, U.K. Court Rules. *The New York Times*. (http://www.nytimes.com/2016/11/04/world/europe/uk-brexit-vote-parliament.html?_r=0, 3.11.2016)

²⁷ Henley, Jon a Rankin, Jennifer. EU leaders call for UK to leave as soon as possible. *The Guardian*. (<https://www.theguardian.com/politics/2016/jun/24/europe-plunged-crisis-britain-votes-leave-eu-european-union>, 24.6.2016)

3.4 Další směřování finančního sektoru

V důsledku výsledku referenda ráno 24. června 2014 libra zažila tvrdý pád, zaznamenala celkově největší pokles vůči americkému dolaru od roku 1985 (celkem 10%) a 7% vůči euru. Tento pád byl největším pohybem měny během dvou hodin v historii²⁸.

Souběžně s librou klesaly i další ekonomiky, např. v Jižní Africe nebo Kanadě, Nigérii, či Keni. I když se libra postupně stabilizovala, stále je její hodnota oproti době před zveřejněním výsledku referenda rekordně slabá.

Brzy po referendu se mnoho zástupců mezinárodních společností, které mají v Londýně svá sídla, vyjádřilo, že kvůli výsledkům hlasování zváží své další působení ve Velké Británii a potencionálně přesunou své zájmy na jiná místa v EU, aby si zachovali přístup na unijní trh. Avšak necelého půl roku po referendu začínají firmy obracet, libra se stabilizovala (i když je stále rekordně nízká) a naopak se nechávají představitelé jednotlivých společností slyšet, že hodlají s Velkou Británií i nadále co nejvíce spolupracovat a dokonce i vytvořit nová pracovní místa. Po prvotním zděšení se tedy zdá, že v otázce mezinárodního obchodu Velká Británie zůstane i nadále významným a silným hráčem.

Japonská vláda pak poslala dopis adresovaný „celé“ Velké Británii, ve kterém varuje, že v případě, kdy nastane „tvrdý“ brexit a nebude zajištěn volný pohyb pracovní síly mezi EU a Velkou Británií a pokud Velká Británie přestane mít přístup na volný trh EU, začnou japonské firmy přesouvat svá sídla a zájmy do jiných zemí²⁹.

---

²⁸ Allen, Katie, Goodley, Simon a Treanor, Jill. Pound slumps to 31-year low following Brexit vote. *The Guardian*. (<https://www.theguardian.com/business/2016/jun/23/british-pound-given-boost-by-projected-remain-win-in-eu-referendum>, 24.6.2016)

²⁹ Wintour, Patrick. 2016. Britain cannot easily dismiss Japanese Brexit warning letter. *The Guardian*. (<https://www.theguardian.com/politics/2016/sep/04/britain-japanese-brexit-letter-eu>, 4.9.2016)

Závěr

V seminární práci byly rozebrány důvody voličů, které je vedly k hlasování ve prospěch brexitu. Ať už se jednalo o nespokojenost s imigrační situací v zemi, tím, že EU má v případě politických rozhodnutí Velké Británie větší slovo, než její vlastní představitelé, nebo důvodem, že místo toho, aby stát používal své finance pro občany Velké Británie, musí je dávat do rozpočtu EU, všechny tyto faktory hrály významnou roli v hlasování. Bohužel, některá tato hesla se ukázala jako klamná a mnoho voličů se tak může cítit podvedeno, jelikož v případě, že by věděli o jejich nepravdivosti, mohli hlasovat jinak.

Výsledek referenda přinesl mnoho strukturálních změn na domácí politické scéně, které se pak odrazily i v jednání o zahraničních záležitostech. V současné době je premiérkou Theresa Mayová, která chtěla ve spolupráci s vládou zahájit proces odchodu z EU, avšak v současné situaci, kvůli rozhodnutí Vrchního soudu, tuto možnost bez souhlasu parlamentu nemá. Dále není jisté, zda dojde k „měkkému“ či „tvrdému“ brexitu a jestli bude mít Velká Británie přístup na jednotný trh EU a bude zajištěn volný pohyb osob ze země i do ní.

Jednou z nejpálčivějších záležitostí, na kterou bude muset Velká Británie reagovat, je udržení stabilního a slibně se rozvíjejícího finančního sektoru v zemi, jelikož Japonsko už pohrozilo tím, že v případě „tvrdého“ brexitu přesune sídla svých společností jinam.

Velká Británie tak má před sebou ještě mnoho jednání o podobě brexitu, a v případě, že k němu dojde, tak ať už bude mít podobu brexitu „měkkého“ či „tvrdého“, nepochybně se bude jednat o velkou změnu ve vývoji mezinárodních vztahů v Evropě.

Prameny a literatura

1. ABC. 2016. *Brexit: Britain's EU vote sparks surge in Irish passport applications, officials say.* (<http://www.abc.net.au/news/2016-06-28/brexit-vote-sparks-surge-in-irish-passport-applications/7548710>, 28.6.2016)
2. Allen, Katie, Goodley, Simon a Treanor, Jill. Pound slumps to 31-year low following Brexit vote. *The Guardian.* (<https://www.theguardian.com/business/2016/jun/23/british-pound-given-boost-by-projected-remain-win-in-eu-referendum>, 24.6.2016)
3. Aschcroft, Lord. 2016. How the United Kingdom voted on Thursday... and why. *lordashcroftpolls.* (<http://lordashcroftpolls.com/2016/06/how-the-united-kingdom-voted-and-why/>, 24.6.2016)
4. BBC. 1975. *1975: UK embraces Europe in referendum.* (http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/june/6/newsid_2499000/2499297.stm, 6.6.1975)
5. BBC. 2016. *Boris Johnson made foreign secretary by Theresa May.* (<http://www.bbc.com/news/uk-politics-36789972>, 13.7.2016)
6. BBC. 2016. *Brexit: Nicola Sturgeon says second Scottish independence vote 'highly likely'.* (<http://www.bbc.com/news/uk-scotland-scotland-politics-36621030>, 24.6.2016)
7. BBC. 2016. *EU referendum: The result in maps and charts.* (<http://www.bbc.com/news/uk-politics-36616028>, 24.6.2016)
8. Bowcott, Owen a Elgot, Jessica. 2016. Brexit plans in disarray as high court rules parliament must have its say. *The Guardian.* (<https://www.theguardian.com/politics/2016/nov/03/parliament-must-trigger-brexit-high-court-rules>, 3.11.2016)
9. Castle, Stephen a Erlanger, Steven. 2016. 'Brexit' Will Require a Vote in Parliament, U.K. Court Rules. *The New York Times.* (http://www.nytimes.com/2016/11/04/world/europe/uk-brexit-vote-parliament.html?_r=0, 3.11.2016)
10. Foster, Alice. 2016. Brexit: How long will we be shackled to the EU after we voted to leave months ago? *Daily Express.* (<http://www.express.co.uk/news/politics/682376/Brexit-how-long-take-Britain-to-leave-EU-referendum-2016-vote-talks-negotiations>, 3.11.2016)
11. Forster, Katie a Worley, Will. 2016. Brexit: Young people gather at Parliament in protest at not being given EU referendum vote. *The Independent.* (<http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/brexit-eu-referendum-latest-protest-young-people-parliament-vote-a7101701.html>, 24.6.2016)

12. Helm, Toby. 2016. EU referendum: youth turnout almost twice as high as first thought. *The Guardian*. (<https://www.theguardian.com/politics/2016/jul/09/young-people-referendum-turnout-brexite-twice-as-high>, 10.7.2016)
13. Henley, Jon a Rankin, Jennifer. EU leaders call for UK to leave as soon as possible. *The Guardian*. (<https://www.theguardian.com/politics/2016/jun/24/europe-plunged-crisis-britain-votes-leave-eu-european-union>, 24.6.2016)
14. Hume, Tim. 2016. Leading Brexit campaigner Boris Johnson says he won't run for prime minister. *CNN*. (<http://edition.cnn.com/2016/06/30/europe/uk-conservative-pm-candidates/>, 2.7.2016)
15. Hunt, Alex a Wheeler, Brian. 2016. Brexit: All you need to know about the UK leaving the EU. *BBC*. (<http://www.bbc.com/news/uk-politics-32810887>, 24.11.2016)
16. iDNES. 2016. *Euroskeptici chtějí Czexit. Klaus chválí Brity za třetí záchranu Evropy*. (http://zpravy.idnes.cz/euroskeptici-chteji-czexit-klaus-chvali-bryty-za-treti-zachranu-evropy-1av-/domaci.aspx?c=A160624_075723_domaci_kop, 24.6.2016)
17. Independent Staff. 2016. Theresa May's Tory leadership launch statement: full text. *The Independent*. (<http://www.independent.co.uk/news/uk/politics/theresa-mays-tory-leadership-launch-statement-full-text-a7111026.html>, 30.6.2016)
18. Ipsos MORI. 2016. *Concern about immigration rises as EU vote approaches*. (<https://www.ipsos-mori.com/researchpublications/researcharchive/3748/Concern-about-immigration-rises-as-EU-vote-approaches.aspx>, 23.6.2016)
19. Kirkup, James. 2016. EU Facts: how much does Britain pay to the EU budget? *The Telegraph*. (<http://www.telegraph.co.uk/news/newstopics/eureferendum/12176663/EU-Facts-how-much-does-Britain-pay-to-the-EU-budget.html>, 29.2.2016)
20. Mason, Rowena. 2016. Diane James quits Ukip, saying relations soured after she quit as leader. *The Guardian*. (<https://www.theguardian.com/politics/2016/nov/21/diane-james-quits-ukip>, 21.11.2016)
21. McCann, Kate. 2016. Nigel Farage: £350 million pledge to fund the NHS was 'a mistake'. *The Telegraph*. (<http://www.telegraph.co.uk/news/2016/06/24/nigel-farage-350-million-pledge-to-fund-the-nhs-was-a-mistake/>, 24.6.2016)
22. McKenzie, Sheena a McLaughlin, Elliott C. 2016. Theresa May becomes new British Prime Minister. *CNN*. (<http://edition.cnn.com/2016/07/13/europe/theresa-may-david-cameron-british-prime-minister/>, 14.7.2016)
23. Micklethwaite, Jamie. 2016. Police probe 'racist signs distributed after Brexit vote in EU referendum'. *London Evening Standard*. (<http://www.standard.co.uk/news/crime/police-probe-racist-signs-distributed-after-brexite-vote-in-eu-referendum-a3281021.html>, 26.6.2016)

24. Micklethwaite, Jamie. 2016. Police probe racist graffiti smeared on Polish centre after Brexit vote. *London Evening Standard*. (<http://www.standard.co.uk/news/london/police-probe-racist-graffiti-smeared-on-polish-centre-after-brexit-vote-a3281081.html>, 26.6.2016)
25. Millar, Joey. 2016. Corbyn accused of Remain campaign SABOTAGE in leaked emails. *Daily Express*. (<http://www.express.co.uk/news/uk/683736/jeremy-corbyn-coup-labour-eu-referendum-brexit-sabotage>, 27.6.2016)
26. Prague Monitor. 2016. *Johnson: UK government will keep protecting EU citizens*. (<http://praguemonitor.com/2016/11/14/johnson-uk-government-will-keep-protecting-eu-citizens>, 14.11.2016)
27. Ritman, Alex. 2016. Donald Trump Says Brexit Is a "Great Thing" as He Arrives in Scotland. *The Hollywood Reporter*. (<http://www.hollywoodreporter.com/news/donald-trump-says-brexit-is-906078>, 24.6.2016)
28. Wintour, Patrick. 2016. Britain cannot easily dismiss Japanese Brexit warning letter. *The Guardian*. (<https://www.theguardian.com/politics/2016/sep/04/britain-japanese-brexit-letter-eu>, 4.9.2016)
29. whatukthinks. 2016. *Britain feels less European than anywhere else in the EU*. (<http://whatukthinks.org/eu/media-centre/britain-feels-less-european-than-anywhere-else-in-the-eu/>)